

Jerzy Eider, Elżbieta Sieńko-Awierianów, Marta Stępień-Słodkowska

---

Perspektywy tworzenia własnych form działalności gospodarczej w opinii studentów

---

Ekonomiczne Problemy Usług nr 98, 23-35

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Jerzy Eider

Elżbieta Sieńko-Awierianów

Marta Stępień-Słodkowska

Uniwersytet Szczeciński

PERSPEKTYWY TWORZENIA WŁASNYCH FORM DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W OPINII STUDENTÓW

Wprowadzenie

Gospodarkę rynkową cechuje przewaga prywatnej własności oraz duży udział małych i średnich przedsiębiorstw w produkcji i usługach. Polska gospodarka rynkowa powstała na początku lat 90. XX wieku. Jednak potrzebowała ona wielu lat, żeby stare mechanizmy zostały zastąpione przez nowe. Stopniowe znieszenie barier wejścia na rynek dla prywatnych firm, będące jednym z fundamentów liberalizacji gospodarki, sprawiło, że w latach 1990–1993 utworzono ponad milion nowych firm prywatnych¹. Na koniec 2009 roku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wzrosła do 3,7 mln². Z roku na rok powiększał się też sektor usług, którego praktycznie nie było przed 1989 rokiem. W rezultacie zaszła zmiana w samej strukturze zatrudnienia według sektorów własności. Udział zatrudnienia w sektorze prywatnym systematycznie wzrastał: od 13,2% w 1989 roku do 73,4% w 2002 roku³. Obecnie utrzymuje się on na poziomie około 74%⁴.

---

¹ S. Gomułka, P. Jasiński, *Privatisation in Poland 1989–1993: Policies, Methods and Results*, Warszawa 1994, s. 20.

² J. Cieślak, *Przedsiębiorczość dla ambitnych. Jak uruchomić własny biznes*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2010.

³ *Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej*, GUS, Warszawa 2003, s. 146.

⁴ *Aktywność ekonomiczna ludności Polski, IV kwartał 2011*, GUS, Warszawa 2012.

Powstanie prywatnych podmiotów, zwłaszcza w miejsce starych, nieefektywnych przedsiębiorstw, powinno się przyczynić do wzrostu gospodarczego każdej gospodarki. Małe i średnie firmy mają bardzo duże znaczenie w gospodarce wolnorynkowej. Są one główną formą prowadzenia działalności gospodarczej w Europie, świadcząca o sile i wzroście poszczególnych gospodarek narodowych.

Struktura branżowa polskich przedsiębiorstw jest nieco inna niż w krajach Unii Europejskiej. W Polsce jest znacznie więcej przedsiębiorstw handlowych niż usługowych. Nieznacznie większy odsetek firm w Polsce w porównaniu z krajami unijnymi działa w przemyśle i budownictwie. Dane te wskazują na relatywnie niższy poziom rozwoju polskiej gospodarki w porównaniu z gospodarkami wysoko rozwiniętych krajów, w których zdecydowanie przeważają sektory usługowe. Należy jednak dodać, że powoli zachodzą zmiany upodabniające strukturę branżową polskich przedsiębiorstw do struktury przedsiębiorstw w UE⁵.

Na potencjał młodych firm wpływają postawy proprzedsiębiorcze w społeczeństwie. Mimo deklarowanej wysokiej przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród młodych osób, Polacy mniej chętnie zakładają własną firmę niż obywatele innych państw Unii Europejskiej⁶. Znaczna część społeczeństwa woli pracować na etacie, uważa, że taka praca jest bezpieczniejsza, pozbawiona ryzyka niepowodzenia. Bariery ograniczającymi rozwój małych i średnich przedsiębiorstw są także uwarunkowania organizacyjno-prawne, w tym niestabilność i niejasność regulacji prawnych oraz ograniczenia administracyjne związane z otwarciem działalności gospodarczej.

Celem przeprowadzonego badania była ocena perspektyw tworzenia własnych form działalności gospodarczej w opinii studentów oraz sprawdzenie czynników, które wpływają na podjęcie przez młodych ludzi decyzji o utworzeniu własnej firmy.

1. Materiał i metoda badań

Badanie przeprowadzono w lutym 2012 roku. Populacją badaną byli studenci III roku studiów licencjackich realizujących program w systemie stacjonarnym

---

⁵ *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, red. A. Brussa, A. Tarna-wa, Copyright by Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011.

⁶ Tamże.

– kierunek zdrowie publiczne na Wydziale Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia Uniwersytetu Szczecińskiego. Łącznie przebadano 51 osób, co stanowiło 91% studentów danego rocznika.

W badaniu wykorzystano metodę sondażu diagnostycznego i technikę ankiety. Założono uzyskanie informacji empirycznych o zasięgu, intensywności, charakterze, uwarunkowaniach oraz skutkach badanego zjawiska. W tym celu skonstruowano narzędzie badawcze – kwestionariusz ankiety, składający się z dwóch części. Pierwsza dotyczyła cech społeczno-demograficznych respondentów, takich jak płeć, sytuacja materialna rodziny, miejsce zamieszkania, wykształcenie rodziców oraz aktywność zawodowa. Druga dotyczyła perspektyw zawodowych związanych z zakładaniem własnej działalności gospodarczej oraz czynników, które je determinują.

Uzyskane dane poddano analizie statystycznej. Dla wybranych, nieparametrycznych cech, obliczono test chi-kwadrat (χ^2). Wykorzystano go do sprawdzenia, czy zachodzi związek między badanymi w ankiecie zmiennymi jakościowymi a tymi, których nie można wyrazić ilościowo⁷.

2. Wyniki badania

Uzyskane dane przedstawiono w tabeli 1. Badaną populację tworzyli studenci w wieku 21–24 lata, w większości kobiety (90%), pochodzący głównie z dużych miast (59%). Ze wsi pochodziło tylko 12% studentów. Większość badanych określiła poziom sytuacji materialnej swojej rodziny jako dobry (84%). Złą sytuację materialną zadeklarowało jedynie 4%, a bardzo dobrą – 12% badanych. Z analizy poziomu wykształcenia rodziców ankietowanych studentów wynika, że matki były lepiej wykształcone niż ojcowie – 45% z nich miało wykształcenie średnie, 27% – wyższe, a tylko 24% zawodowe. Ojcowie na ogół mieli wykształcenie zawodowe – 41%, średnie – 39%, a wyższe – 20%.

Z aktywności zawodowej rodziców wynika, że większość z nich pracuje w usługach (41% ojców i 33% matek). Dużą grupę matek tworzą kobiety bezrobotne (aż 20%) lub pracujące w sferze budżetowej (18%). Na emeryturze lub rencie pozostaje zaledwie 4% matek. Wśród ojców nie odnotowano bezrobotnych. Panowie na emeryturze lub rencie stanowili duży odsetek – 16%, a w budżetówce

---

⁷ A. Stanisławski, *Podstawowy kurs statystyki w badaniach medycznych w programie STATISTICA PL*, StatSoft, Kraków 2006.

pracowało jedynie 6%. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej zadeklarowało 18% ojców i 12% matek.

Tabela 1

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród studentów

Lp.	Pytanie z ankiety	Odpowiedzi	Razem	
			%	N
1	2	3	4	5
1.	Wiek	21	22	11
		22	55	28
		23	18	9
		24	6	3
2.	Płeć	kobieta	90	46
		mężczyzna	10	5
3.	Miejsce zamieszkania	wieś	12	6
		miasto < 20 tys. mieszkańców	14	7
		miasto 20–100 tys. mieszkańców	16	8
		miasto > 100 tys. mieszkańców	59	30
4.	Wykształcenie matki	podstawowe	4	2
		zawodowe	24	12
		średnie	45	23
		wyższe	27	14
5.	Wykształcenie ojca	podstawowe	0	0
		zawodowe	41	21
		średnie	39	20
		wyższe	20	10
6.	Aktywność zawodowa matki	własna działalność gospodarcza	12	6
		budżetówka	18	9
		służba zdrowia	2	1
		bankowość	2	1
		usługi	33	17
		bezrobotna	20	10
		emerytura lub renta	4	2
		inne	10	5
7.	Aktywność zawodowa ojca	własna działalność gospodarcza	18	9
		budżetówka	6	3
		służba zdrowia	2	1
		bankowość	2	1
		usługi	41	21
		bezrobotna	0	0
		emerytura lub renta	16	8
		inne	16	8

1	2	3	4	5
8.	Sytuacja materialna rodziny	zła	4	2
		dobra	84	43
		bardzo dobra	12	6
9.	Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	61	31
		nie	39	20
10.	Czy według Ciebie posiadanie własnej firmy wiąże się z	zadowoleniem i satysfakcją	55	28
		problemami i trudnościami	25	13
		inne	20	10
11.	Czy, Twoim zdaniem, program studiów sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości wśród absolwentów studiów wyższych?	tak	51	26
		nie	49	25
12.	Czy praktyki zawodowe przygotowują studentów do prowadzenia własnej działalności gospodarczej?	tak	51	26
		nie	49	25
13.	Czy miejsce zamieszkania ma wpływ na rozwój przedsiębiorczości wśród młodych ludzi?	tak	82	42
		nie	18	9
14.	Czy, Twoim zdaniem, Szczecin jest miastem przyjaznym dla rozwoju przedsiębiorczości?	tak	71	36
		nie	29	15
15.	Jakie instytucje, Twoim zdaniem, mają największy wpływ na rozwój przedsiębiorczości?	uczelnie wyższe	45	23
		władze samorządowe	37	19
		ośrodki szkoleniowo-doradcze	59	30
		banki komercyjne	20	10
		izby i stowarzyszenia gospodarcze	22	11
		inne	2	1

Źródło: opracowanie własne.

Mimo braku przewagi własnych form działalności gospodarczej rodziców, większość studentów, bo aż 61%, zamierza w przyszłości założyć własną firmę. Ponad połowa ankietowanych studentów (55%) posiadanie własnej firmy kojarzy z zadowoleniem i satysfakcją, a jedynie 25% z problemami i trudnościami. Analizując zaangażowanie wyższych uczelni w propagowanie rozwoju przedsiębiorczości wśród studentów, można stwierdzić, że zdania na ten temat są podzielone: 51% studentów uważa, że program studiów sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości wśród absolwentów studiów wyższych, natomiast 49% jest odmiennego zdania. Identyczna jest opinia o praktykach zawodowych – 51% uważa, że przygotowują one studentów do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, a 49% jest odmiennego zdania.

O wiele bardziej zgodne poglądy mają ankietowani na temat wpływu miejsca zamieszkania na rozwój przedsiębiorczości młodych ludzi – aż 82% zauważa ten wpływ, a 71% twierdzi, że Szczecin sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości. Badani studenci wskazali też instytucje, które mają największy wpływ na rozwój przedsiębiorczości. Były to: ośrodki szkoleniowo-doradcze (59%), wyższe uczelnie (45%), władze samorządowe (37%), izby i stowarzyszenia gospodarcze (22%), banki komercyjne (20%) i pozostałe instytucje (2%).

W celu sprawdzenia, czy zachodzi związek między zamiarem prowadzenia własnej działalności gospodarczej a wykształceniem rodziców i ich aktywnością zawodową oraz czy miejsce zamieszkania respondentów wpłynęło na postrzeganie Szczecina jako miasta przyjaznego dla rozwoju przedsiębiorczości, zastosowano test chi-kwadrat (χ^2). Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej są niezależne od wykształcenia obojga rodziców z prawdopodobieństwem popełnienia błędu pierwszego rodzaju równym 0,05 (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 1,348, wartość odniesienia z tablic – 7,815 dla trzech stopni swobody w przypadku wykształcenia matki, oraz 0,797 – w przypadku wykształcenia ojca). Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej są niezależne od aktywności zawodowej matki z prawdopodobieństwem popełnienia błędu pierwszego rodzaju równym 0,05 (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 7,501, wartość odniesienia z tablic – 14,067 dla siedmiu stopni swobody), natomiast zależą od aktywności zawodowej ojca (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 9,614, wartość odniesienia z tablic – 7,815 dla trzech stopni swobody). Postrzeganie Szczecina jako miasta przyjaznego dla rozwoju przedsiębiorczości nie zależy od miejsca zamieszkania respondentów z prawdopodobieństwem popełnienia błędu pierwszego rodzaju równym 0,05 (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 5,568, wartość odniesienia z tablic – 7,815 dla 3 stopni swobody) – tabele 2–6.

Tabela 2

Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej a wykształcenie matki

Pytanie zadane w ankiecie	Odpowiedzi	Wykształcenie matki								Razem	
		podstawowe		zawodowe		średnie		wyższe			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	1	2	6	12	14	27	10	20	31	61
	nie	1	2	6	12	9	18	4	8	20	39
	razem	2	4	12	24	23	45	14	27	51	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3

Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej a wykształcenie ojca

Pytanie zadane w ankiecie	Odpowiedzi	Wykształcenie ojca								Razem	
		podstawowe		zawodowe		średnie		wyższe			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	0	0	14	27	12	24	5	10	31	61
	nie	0	0	7	14	8	16	5	10	20	39
	razem	0	0	21	41	20	39	10	20	51	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4

Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej a aktywność zawodowa matki

Pytanie zadane w ankiecie		Aktywność zawodowa matki														Razem			
		własna działalność		budżetówka		służba zdrowia		bankowość		handel i usługi		bezrobotna		emerytura/renta				inne	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	4	8	6	12	0	2	0	0	9	18	8	16	2	4	2	4	31	63
	nie	2	4	3	6	1	2	1	2	8	16	2	4	0	0	3	6	20	39
	razem	6	12	9	18	1	4	1	2	17	33	10	20	2	4	5	10	51	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 5

Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej a aktywność zawodowa ojca

Pytanie zadane w ankiecie		Aktywność zawodowa ojca														Razem			
		własna działalność		budżetówka		służba zdrowia		bankowość		handel i usługi		bezrobotna		emerytura/renta				inne	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	6	12	0	0	0	0	1	2	13	25	0	0	5	10	6	12	31	61
	nie	3	6	3	6	1	2	0	0	8	16	0	0	3	6	2	4	20	39
	razem	9	18	3	6	1	2	1	2	21	41	0	0	8	16	8	16	51	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6

Postrzeganie Szczecina jako miasta przyjaznego dla rozwoju przedsiębiorczości
a miejsce zamieszkania respondentów

Pytanie zadane w ankiecie	Odpowiedzi	Miejsce zamieszkania								Razem	
		wieś		miasto < 20 tys. miesz- kańców		miasto 20–100 tys. miesz- kańców		miasto > 100 tys. miesz- kańców			
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Czy, Twoim zdaniem, Szczecin jest miastem przyjaznym dla rozwoju przedsiębiorczości?	tak	2	4	6	12	5	10	23	45	36	71
	nie	4	8	1	2	3	6	7	14	15	29
	razem	6	12	7	14	8	16	30	59	51	100

Źródło: opracowanie własne.

Stosując test chi-kwadrat, stwierdzono zależność między planami prowadzenia działalności gospodarczej a sposobem postrzegania jej w kontekście korzyści bądź problemów (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 11,922, wartość odniesienia z tablic – 5,991 dla dwóch stopni swobody). Nie wykazano powiązań między planami związanymi z założeniem działalności a jakością kształcenia studentów na wybranym kierunku; zajęciami zgodnie z programem studiów (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 0,012, wartość odniesienia z tablic – 3,841 dla pierwszego stopnia swobody) i praktykami zawodowymi (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 0,212, wartość odniesienia z tablic – 3,841 dla pierwszego stopnia swobody). Nie wykazano również zależności przy sprawdzaniu, czy przekonanie respondentów na temat wpływu miejsca zamieszkania na rozwój przedsię-

Tabela 7

Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej
a sposób postrzegania prowadzenia własnej firmy

Pytanie zadane w ankiecie	Odpowiedzi	Posiadanie własnej firmy według Ciebie wiąże się z:						Razem	
		zadowoleniem i satysfakcją		problemami i trudnościami		inne			
		N	%	N	%	N	%	N	%
Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	19	37	3	6	9	18	31	61
	nie	9	18	10	20	1	2	20	39
	razem	28	55	13	26	10	20	51	100

Źródło: opracowanie własne.

biorczości zależy od postrzegania Szczecina jako miejsca przyjaznego rozwojowi przedsiębiorczości (wartość współczynnika chi-kwadrat wynosiła 1,189, wartość odniesienia z tablic – 3,841 dla pierwszego stopnia swobody) – tabele 7–10.

Tabela 8

Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej
a ocena programu studiów

Pytanie zadane w ankiecie	Odpowiedzi	Czy, Twoim zdaniem, program studiów sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości wśród absolwentów studiów wyższych?				Razem	
		tak		nie		N	%
		N	%	N	%		
Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	16	31	15	29	31	61
	nie	10	20	10	20	20	39
	razem	26	51	25	49	51	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 9

Plany związane z założeniem własnej działalności gospodarczej
a ocena praktyk zawodowych

Pytanie zadane w ankiecie	Odpowiedzi	Czy praktyki zawodowe przygotowują studentów do prowadzenia własnej działalności gospodarczej?				Razem	
		tak		nie		N	%
		N	%	N	%		
Czy zamierzasz prowadzić własną działalność gospodarczą?	tak	15	29	16	31	31	61
	nie	11	22	9	17	20	39
	razem	26	51	25	49	51	100

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 10

Wpływ miejsca zamieszkania na rozwój przedsiębiorczości wśród młodych ludzi
a postrzeganie Szczecina jako miasta przyjaznego dla rozwoju przedsiębiorczości

Pytanie zadane w ankiecie	Odpowiedzi	Czy, Twoim zdaniem, Szczecin jest miastem przyjaznym dla rozwoju przedsiębiorczości?				Razem	
		tak		nie		N	%
		N	%	N	%		
Czy miejsce zamieszkania ma wpływ na rozwój przedsiębiorczości wśród młodych ludzi?	tak	31	61	11	22	42	82
	nie	5	10	4	8	9	18
	razem	36	71	15	29	51	100

Źródło: opracowanie własne.

3. Dyskusja

Na przełomie XX i XXI wieku sektor małych i średnich przedsiębiorstw zyskał nowe siły vitalne, wykorzystując niewątpliwie korzystne zmiany w sferze technologii, organizacji i preferencjach konsumentów. Podobnie jak w innych krajach, ponad 99% podmiotów gospodarczych w Polsce to firmy małe i średnie, a ponad 97% – mikroprzedsiębiorstwa, w których pracuje mniej niż 10 osób⁸. Przedsiębiorstwa w Polsce są znacznie mniejsze niż w krajach Unii Europejskiej – niemieckie przedsiębiorstwo zatrudnia przeciętnie ponad dwa i pół razy więcej osób niż polskie⁹.

Najnowsze tendencje rozwoju przedsiębiorczości na świecie i w Polsce powodują, że uruchomienie własnego biznesu jest atrakcyjną karierą zawodową, zwłaszcza dla młodych i wykształconych ludzi¹⁰.

Badania przeprowadzone wśród studentów na kierunku zdrowie publiczne potwierdzają, że większość młodych ludzi swoją karierę zawodową wiąże z prowadzeniem własnej firmy – 61% ankietowanych studentów zadeklarowało chęć prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Punktem wyjścia prawidłowej oceny atrakcyjności różnych ścieżek kariery zawodowej po studiach jest sytuacja na rynku pracy. Włączenie polskiej gospodarki w system światowej gospodarki spowodowało, że na naszym rynku bardzo szybko ujawniły się globalne tendencje, wyrażające się między innymi pracooszczędnym charakterem rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu, a co za tym idzie – ograniczaniem zatrudnienia. Poczucie niepewności związane z perspektywą zatrudnienia absolwentów to dodatkowy bodziec do poszukiwania alternatywnych ścieżek kariery, a przede wszystkim do uruchomienia własnego biznesu. Na tym etapie, a zwłaszcza w fazie rozruchu, pojawia się wiele barier, w tym formalnoadministracyjnych, które już na starcie mogą zniechęcić młodych ludzi do prowadzenia własnego biznesu. Przeprowadzone badania ankietowe wśród studentów napawają optymizmem – 55% respondentów posiadanie własnej firmy kojarzy głównie z zadowoleniem i satysfakcją, a jedynie dla 25% wiąże się ono z problemami i trudnościami.

Młode, dynamiczne i innowacyjne firmy znalazły też sojuszników w szeroko rozumianym sektorze edukacyjnym. Rosnąca popularność poglądu, że przedsię-

---

⁸ J. Cieślik, dz.cyt.

⁹ *Raport o stanie sektora...*

¹⁰ J. Cieślik, dz.cyt.

biorczość może być przedmiotem szkolenia, doprowadziła do powstania rozmaitych inicjatyw edukacyjnych. Stworzono wiele programów i kursów z dziedziny przedsiębiorczości. Uczelnie wyższe, w tym nieekonomiczne, od lat konsekwentnie wprowadzają do swoich programów nauczania kształcenie w dziedzinie przedsiębiorczości. Zaowocowało to licznymi programami badawczymi, a w efekcie stosunkowo dobrym rozpoznaniem procesu uruchamiania nowych przedsięwzięć oraz czynników ich dynamicznego rozwoju. Umożliwiło również obalenie pewnych stereotypów, jak chociażby przekonania, że powodzenie w biznesie mogą osiągnąć tylko jednostki o szczególnych, wrodzonych predyspozycjach. Obecnie przeważa pogląd, że sukces w uruchomieniu i prowadzeniu biznesu można osiągnąć dzięki wiedzy zdobytej w ramach sformalizowanych programów szkoleniowych¹¹. Z analizy zaangażowania wyższych uczelni w propagowanie rozwoju przedsiębiorczości wśród badanych studentów wynika, że 51% studentów uważa, iż program studiów sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości wśród absolwentów studiów wyższych, a 49% wyraża odmienną opinię.

W obecnych warunkach społeczno-ekonomicznych w rozwoju przedsiębiorczości ważną rolę odgrywają władze samorządowe. Do ich zadań oraz organów jednostek samorządu terytorialnego, według ustawy o działalności gospodarczej, należy promowanie przedsiębiorczości, prowadzenie działalności informacyjnej i oświatowej oraz współdziałanie z samorządem gospodarczym, organizacjami pracodawców i innymi organizacjami przedsiębiorców¹². Transformacja systemowa i zmiany ustroju samorządowego zapewniły gminom znaczną swobodę w podejmowaniu działań. Mogą one prowadzić szeroką działalność na rzecz rozwoju przedsiębiorczości przez podejmowanie reformatorskich przedsięwzięć wobec własnych, komunalnych podmiotach gospodarczych. Korzystając ze swoich kompetencji, majątku i środków finansowych, władze samorządowe mają bezpośredni wpływ na lokalne zjawiska gospodarcze i stymulują rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

Zasadą wynikającą z niezależności samorządu jest samodzielne ponoszenie odpowiedzialności za efekty prowadzonej polityki rozwoju i przedsiębiorczość lokalną. Ankietowani studenci pozytywnie ocenili władze Szczecina – aż 71% z nich uznało Szczecin za miasto przyjazne dla rozwoju przedsiębiorczości.

---

¹¹ Tamże.

¹² W. Ziemianowicz, M. Mackiewicz, E. Malinowska, W. Misiąg, M. Tomalak, *Wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny*, Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 2000.

Zakończenie

Na podstawie przeprowadzonych badań można sformułować następujące wnioski:

1. Pomimo braku tradycji rodzinnych, większość badanych studentów zamierza w przyszłości prowadzić własną działalność gospodarczą.
2. Program nauczania i praktyk zawodowych na badanym kierunku studiów nie w pełni sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości.
3. Plany studentów związane z założeniem własnej działalności gospodarczej zależą od aktywności zawodowej ojca.
4. Zachodzi zależność między planami prowadzenia działalności gospodarczej a sposobem postrzegania jej w kontekście korzyści bądź problemów.
5. Według badanych studentów, Szczecin jest miastem przyjaznym dla rozwoju przedsiębiorczości.

Literatura

- Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce*, red. A. Brussa, A. Tarnawa, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011.
- Cieślik J., *Przedsiębiorczość dla ambitnych. Jak uruchomić własny biznes*, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2010.
- Gomułka S., Jasiński P., *Privatisation in Poland 1989–1993: Policies, Methods and Results*, Warszawa 1994.
- Rocznik statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej*, GUS, Warszawa 2003.
- Aktywność ekonomiczna ludności Polski, IV kwartał 2011*, GUS, Warszawa 2012.
- Stanisz A., *Podstawowy kurs statystyki w badaniach medycznych w programie STATISTICA PL*, StatSoft, Kraków 2006.
- Ziemanowicz W., Mackiewicz M., Malinowska E., Misiąg W., Tomalak M., *Wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny*, Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Warszawa 2000.

PERSPECTIVES TO CREATE THEIR OWN ECONOMIC ACTIVITIES IN THE OPINION OF STUDENTS

Summary

Despite the declared high entrepreneurship, especially among young people, the Poles less likely to assume his own company in relation to nationals of other EU countries. A significant part of society will work on-time, considering such work for a safer, without risk of failure. Barriers to the development of small and medium-sized enterprises are also legal and organizational conditions, including instability and unclear legal regulations and administrative constraints associated with the opening of business. The aim of this study was to assess perspectives to create their own forms of economic activity, in the opinion of students and to check the factors that affect the young people to take a decision to create their own businesses. To achieve the objectives of labor conducted the survey among 51 of third year students, Public Health. The study shows that 61% of the students in the future intends to start his own company. The plans for starting their own business, are independent of the education of both parents and the mother's professional activity, but depend on the professional activity of his father.